

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul VIII — Nr. 324

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 4 decembrie 1996

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 25 din 6 martie 1996	1-6	1.274. — Hotărâre privind modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 203/1994 pentru stabilirea și sancționarea contravențiilor la normele privind transporturile pe căile ferate române	13-14
Decizia nr. 140 din 19 noiembrie 1996	6-10	1.276. — Hotărâre privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții „Rețele de distribuție a gazelor naturale în comuna Bucșani, județul Giurgiu”	15
★			
Decizia nr. 58 din 14 mai 1996	10-11	1.278. — Hotărâre privind aprobarea propunerii de concesiune și a caietului de sarcini pentru un teren situat în municipiul București	15
Decizia nr. 117 din 8 octombrie 1996	11-12	1.362. — Hotărâre privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 567/1993 și a Hotărârii Guvernului nr. 414/1995	16
HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI			
1.273. — Hotărâre pentru actualizarea programelor de restructurare și redresare financiară ale regiilor autonome supuse regimului special de supraveghere, aflate sub autoritatea Ministerului Industriilor, pe anul 1996	13		

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 25*)

din 6 martie 1996

Lucian Stângu — președinte
Costică Bulai — judecător
Florin Bucur Vasilescu — judecător
Ioan Griga — procuror
Constantin Burada — magistrat-asistent

Pe rol, pronunțarea asupra excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 238 din Codul penal, invocată de Roșca Stănescu Ștefan Sorin și Ardeleanu Cristina.

Dezbaterile au avut loc la data de 22 februarie 1996, concluziile părților fiind consemnate în încheierea din aceeași dată. Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 28 februarie 1996 și apoi pentru data de 6 martie 1996, când a adoptat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

*) A se vedea și Decizia Curții Constituționale nr. 140 din 19 noiembrie 1996, publicată la pag. 6.

Judecătoria Sectorului 1 București, prin Încheierea din 23 octombrie 1995, a sesizat Curtea Constituțională cu soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 238 din Codul penal, invocată de Roșca Stănescu Ștefan Sorin și Ardeleanu Cristina.

În susținerea excepției se arată, în esență, că dispozițiile art. 238 din Codul penal contravin Constituției și deci sunt abrogate implicit potrivit art. 150 alin. (1) din legea fundamentală. Se consideră că prevederile sale sunt contrare art. 16 din Constituție, deoarece instituie o discriminare între cetățeni. Astfel, infracțiunile de insultă, calomnie sau amenințare, atunci când sunt săvârșite împotriva unei persoane particulare, se urmăresc numai la plângerea prealabilă a părții vătămate, iar pedepsele prevăzute de lege sunt mai mici, în timp ce, săvârșite împotriva unei persoane care îndeplinește o funcție importantă în stat, constituie infracțiunea de ofensă adusă autorității, urmărită din oficiu și mai aspru pedepsită de lege. Se mai susține că dispozițiile criticate sub aspectul constituționalității încalcă și prevederile art. 7 din Declarația Universală a Drepturilor Omului care consacră dreptul la o protecție egală din partea legii împotriva oricărei discriminări, deoarece instituie privilegii pentru o anumită categorie de persoane. De asemenea, cu referire la infracțiunea de ofensă adusă autorității, se apreciază că aceasta „extrapolează insulta, amenințarea sau violența la adresa unei persoane care deține o funcție în stat, la nivelul autorității”, deoarece se consideră că o asemenea insultă sau amenințare este o ofensă adusă autorității, iar nu persoanei care a fost victima insultei sau a amenințării. Autorii excepției mai susțin că nu există nici o justificare legală sau logică pentru o asemenea echivalare (insultă adusă persoanei cu funcție în stat = ofensă adusă autorității), întrucât într-o societate democratică nu se poate confunda omul cu autoritatea pe care o reprezintă, deoarece el este desemnat sau ales să exercite o anumită funcție pe o perioadă limitată, iar protecția sa trebuie să se manifeste, pe această perioadă, numai în strictă legătură cu asigurarea condițiilor pentru a-și exercita funcția.

Autorii excepției își exprimă părerea că în societățile democratice o persoană care se implică în viața politică renunță, într-o anumită măsură, la dreptul de protecție absolută a vieții sale intime și că trebuie să accepte o „radiografiere mai atentă a vieții sale private din partea societății civile”. Se mai arată că art. 238 din Codul penal a fost în vigoare în regimul totalitar, „care pleca de la prezumția înăbușirii oricăror tendințe de critică venite din partea cetățenilor la adresa autorităților sau a activiștilor de partid”.

Se dezvoltă apoi argumentul desprins din art. 30 din Constituție privitor la libertatea de exprimare și, în special, din dispozițiile alin. (6) și (7) din acest articol, privitoare la

restrângerile aduse acestei libertăți. Astfel, cu privire la dispoziția din alin. (6), care prevede că libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine, autorii excepției susțin că aceste restrângeri se referă la persoana privată în calitatea ei de cetățean simplu, nu de cetățean care deține anumite funcții în stat. Pornind de la această interpretare, se critică dispozițiile art. 238 din Codul penal, pentru că aduc atingere dispoziției constituționale menționate, prin faptul că reglementează și alte limite exterioare, neprevăzute de Constituție, ale libertății de exprimare, ceea ce nu poate fi îngăduit.

Tot astfel, cu privire la dispozițiile alin. (7) din același art. 30 al Constituției, care prevăd, de asemenea, îngrădiri aduse libertății de exprimare, se arată că printre valorile fundamentale a căror vătămare sau periclitare nu poate fi îngăduită, în numele libertății de exprimare, nu este menționată autoritatea de stat, astfel că dispozițiile art. 238 din Codul penal pot fi considerate ca încalcând și această dispoziție constituțională. Constituția interzice defăimarea țării și a națiunii, nu și a autorităților, iar legea penală nu poate institui o limită în plus și nu poate restrânge „câmpul de manifestare a libertății de exprimare mai mult decât Constituția”.

Autorii excepției se referă, în continuare, la dispozițiile din Declarația Universală a Drepturilor Omului și din Convenția europeană a drepturilor omului, privitoare la libertatea de exprimare, arătând că nici acestea nu prevăd, ca limită a libertății de exprimare, defăimarea autorității publice.

La dosarul Curții Constituționale a fost depusă, tot în susținerea excepției de neconstituționalitate, ca material comparativ, o documentație privind modul cum este tratată, în diferite legislații, fapta de ofensă adusă autorității. În temeiul acesteia se conchide că țările democratice cele mai civilizate nu mai acceptă ideea unor protecții speciale, de ordin penal, a unor persoane care dețin funcții în stat, considerând că acestea trebuie, atunci când sunt defăimate, să folosească aceleași mijloace de apărare ca și cetățenii de rând; mai ales când presa este implicată în astfel de procese, se consideră că persoanele publice nu au dreptul la o protecție privilegiată.

Autorii excepției de neconstituționalitate mai arată că, și în țările în care astfel de incriminări mai există, acestea nu se aplică în fapt și că toate țările democratice au înlăturat răspunderea penală a ziariștilor în raport cu persoanele publice.

În vederea soluționării excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 238 din Codul penal, încheierea prin care a fost sesizată Curtea Constituțională a fost comunicată, în temeiul dispozițiilor art. 24 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, fiecărei Camere a Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra acestei excepții.

În punctul de vedere al Camerei Deputaților se arată că prezentarea „trunchiată“ a textelor din dispozițiile constituționale, a căror încălcare este invocată în motivarea excepției de neconstituționalitate [art. 16 alin. (1) și (2) și art. 30 alin. (1), (6) și (7) din Constituție], ca și a unor texte din documente internaționale, ignoră existența altor dispoziții din legea fundamentală care sunt de natură să contureze „întinderea“ drepturilor. În opinia Camerei Deputaților, trebuie să se țină seama de distincția între drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor (dreptul la viață, la libertatea individuală, la libera circulație, libertatea de exprimare etc.), așa cum sunt reglementate de Constituție (art. 22—48), și principiile generale care guvernează exercitarea acestor drepturi și libertăți. În acest sens, se arată că prin dispoziția cuprinsă în art. 15 din Constituție se consacră dreptul tuturor cetățenilor de a beneficia de drepturile și libertățile recunoscute și garantate prin Constituție și prin alte legi, iar prin dispozițiile art. 16 alin. (1) și (2) se consacră egalitatea cetățenilor în fața legii, precizându-se că nimeni nu este mai presus de lege și deci nimeni nu poate pretinde că are mai multe drepturi sau că are alte drepturi decât cele prevăzute în Constituție și în alte legi. Drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor — se arată, în continuare, în punctul de vedere al Camerei Deputaților —, așa cum sunt proclamate în documentele internaționale, sunt recunoscute prin Constituția României (art. 22—48) tuturor cetățenilor, în mod egal, fără îngrădiri determinate de considerații de sex sau de naționalitate. Se subliniază că nu există neconcordanțe între documentele internaționale privitoare la drepturile fundamentale ale omului și legile interne, astfel încât să se pună problema priorității reglementărilor internaționale [art. 20 alin. (2) din Constituție]. Aceasta nu înseamnă însă că prin alte legi nu pot fi acordate alte drepturi și libertăți decât cele fundamentale și la care au vocație universală și egală toți cetățenii, dar pot „beneficia“ de ele numai anumiți cetățeni, pentru anumite perioade de timp și condiționat de anumite circumstanțe. Este cazul cetățenilor care îndeplinesc o activitate importantă de stat, care, în perioada respectivă, sunt protejați suplimentar prin sancționarea „infrajeciunilor contra autorității“ din Codul penal, printre care se află și ofensa adusă autorității, reglementată în art. 238, a cărei neconstituționalitate se cere a fi constatată. Se menționează că și alte țări, recunoscute ca „democratice“ și care sunt și ele părți în tratatele internaționale referitoare la drepturile fundamentale ale omului, prevăd în legislațiile lor că ofensele aduse persoanelor care reprezintă statul urmează a fi sancționate mai sever decât infracjeciunile contra demnității oricărei persoane fizice, întrucât prin aceste ofense se aduc atingeri nu numai cetățeanului (persoană privată), ci și autorității pe care o reprezintă. Se exemplifică dispoziții din codurile penale

italian și german, iar în concluzie se subliniază că însăși Constituția României, prin dispozițiile art. 15 alin. (1), art. 16 alin. (1) și (2), art. 30 alin. (6), art. 54 și art. 80 alin. (1), oferă argumente de text pentru respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 238 din Codul penal, prin care nu se aduce nici o încălcare drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor.

În punctul de vedere al Guvernului se arată că prin însăși situarea sa în Titlul V al Părții speciale a Codului penal, intitulat „Infrajeciuni contra autorității“, incriminarea din art. 238 din Codul penal, cu denumirea marginală de „Ofensă adusă autorității“, privește o faptă care aduce atingere valorii sociale a „autorității“, deoarece prestigiul și eficiența autorității sunt știrbite sau compromise prin felul în care sunt tratate persoanele care îndeplinesc activități importante „de stat“ — termen folosit în art. 160 din Codul penal la care face trimitere art. 238 din Codul penal — adică activități în cadrul autorităților publice prevăzute de Constituție sau alte activități publice importante. Prin incriminarea ca infracjeciune distinctă a atingerii aduse onoarei, a amenințării în public, a lovirii sau a oricăror acte de violență săvârșite împotriva unei persoane care îndeplinește o activitate importantă de stat se urmărește apărarea valorii sociale a autorității, al cărei titular este statul, autoritatea constituind unul dintre atributele acestuia. De aceea, subiectul pasiv principal al acestei infracjeciuni este statul. Se invocă, în sprijinul acestei afirmații, dispozițiile constituționale care, prin sublinierea rolului și funcțiilor îndeplinite de instituțiile Republicii, le conferă acestora autoritate: art. 58 privind Parlamentul, art. 66 cu privire la deputați și senatori, art. 80 referitor la Președintele României, art. 101 referitor la Guvern, art. 122 care se referă la prefect, art. 124 privind statutul judecătorilor, art. 130 cu privire la Ministerul Public, art. 144 privind Curtea Constituțională etc. Prin incriminarea în art. 238 din Codul penal a ofensei aduse autorității — se susține în continuare — nu se urmărește ocrotirea persoanei care îndeplinește o activitate importantă, deși aceasta este și ea apărută în mod implicit, datorită caracterului complex al infracjeciunii de ofensă adusă autorității, care absoarbe infracjeciunile contra persoanei. În cazul acestei infracjeciuni, persoana împotriva căreia s-au îndreptat, material, activitățile incriminate reprezintă subiectul pasiv secundar al infracjeciunii, fiind vorba de o infracjeciune contra autorității, și nu contra persoanei. Situația este aceeași și în cazul altor infracjeciuni contra autorității, care conțin, în elementul lor material complex, o acțiune secundară sau adiacentă îndreptată contra persoanei, cum este cazul, de exemplu, al infracjeciunii de ultraj, recunoscută în toate legislațiile penale ca având drept obiect principal al ocrotirii juridice autoritatea pe care o reprezintă funcția, și nu persoana funcționarului. Așa se explică gradul de pericol

social sporit al acestor infracțiuni complexe contra autorității și, respectiv, gravitatea mai mare a pedepselor prevăzute de lege pentru săvârșirea lor, în comparație cu infracțiunile contra persoanei. Sistemul gradării pedepselor în funcție de autoritatea pe care o reprezintă persoana împotriva căreia se îndreaptă activitatea infracțională este adoptat de multe coduri penale europene, unele dintre acestea enumerând în textele de lege autoritățile care se bucură de o protecție penală deosebită (de exemplu: rege, președinte de Republică, membru al Parlamentului, al Curții Supreme de Justiție, al Curții Constituționale, al Guvernului, al Tribunalului Administrativ etc.).

Infracțiunea de ofensă adusă autorității nefiind o infracțiune contra persoanei, nu se poate pune problema încălcării principiului egalității în fața legii, prevăzut în art. 16 din Constituție, a instituirii unei „discriminări între cetățeni“, a unor „privilegii în materie de protecție a demnității“, a unei „modalități privilegiate și suplimentare de protejare“ a demnității, onoarei și dreptului la imagine al unor anumite categorii de persoane. A considera că prin dispozițiile art. 238 din Codul penal se încalcă principiul egalității în fața legii ar însemna să se nege toate incriminările care privesc anumite categorii de persoane, adică incriminările cu subiect activ sau pasiv calificat. Astfel de incriminări au fost și sunt cunoscute de toate legislațiile, indiferent de sistemele de drept și de epocile cărora le aparțin.

În fine, se arată că infracțiunea de ofensă adusă autorității este în concordanță și cu dispozițiile art. 30 din Constituție, privitoare la libertatea de exprimare. Potrivit dispozițiilor art. 49 al Constituției, exercițiul unor drepturi sau libertăți, între care și libertatea de exprimare, poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune pentru apărarea valorilor prevăzute în acel articol.

În concluzie, se apreciază că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 238 Cod penal nu poate fi admisă, deoarece dispozițiile în cauză respectă exigențele impuse de legea fundamentală.

Senatul nu a comunicat punctul său de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Camerei Deputaților și Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părților și concluziile procurorului, prevederile art. 238 din Codul penal raportate la dispozițiile Constituției și ale documentelor internaționale în materie, precum și prevederile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Deși excepția se referă la un text de lege adoptat anterior Constituției, Curtea este competentă să o soluționeze, deoarece instanța a reținut că dispozițiile criticate nu contravin legii fundamentale și deci sunt în vigoare,

sesizând Curtea pentru a se pronunța cu privire la constituționalitatea lor.

1. Din examinarea dispozițiilor art. 238 din Codul penal se constată că acestea incriminează, sub denumirea de „Ofensă adusă autorității“, atingerea adusă onoarei, amenințarea, lovirea sau orice acte de violență săvârșite în public împotriva uneia dintre persoanele prevăzute în art. 160, în legătură cu activitatea acesteia și de natură să aducă atingere autorității. Totodată, din examinarea dispozițiilor art. 160 din Codul penal, la care se face trimitere, rezultă că acestea incriminează, sub denumirea de „atentat care pune în pericol securitatea statului“, atentatul săvârșit contra vieții, integrității corporale ori sănătății unei persoane care îndeplinește o activitate importantă de stat sau obștească, în împrejurări care fac ca fapta să pună în pericol securitatea statului.

Deși prin cele două incriminări se urmărește apărarea unor valori sociale distincte — pe de o parte, securitatea statului, iar pe de altă parte, autoritatea, fapt care a și determinat situarea lor în titluri diferite ale Părții speciale a Codului penal —, existența ambelor infracțiuni este condiționată de o anumită calitate a subiecților pasivi secundari ai acestora. În concepția autorilor Codului penal din anul 1968, această calitate este legată de îndeplinirea unei activități importante: fie o activitate de stat, fie o activitate obștească, înțelegând prin aceasta din urmă o activitate ori o funcție importantă în cadrul partidului comunist sau în organizațiile politice subordonate, în condițiile specifice regimului totalitar. În această viziune, însuși conceptul de autoritate era denaturat, deoarece se conferea atributul autorității nu numai activităților sau funcțiilor de stat, dar și activităților sau funcțiilor obștești. Autoritatea era înțeleasă deci atât ca autoritate de stat, cât și ca autoritate obștească și era apărată ca atare. Stabilirea incriminărilor din art. 238 și din art. 160 din Codul penal s-a făcut deci cu referire la structurile de putere și la sistemul de valori existente la data elaborării Codului penal.

Întrucât acest sistem de valori nu mai există în prezent, fiind înlocuit cu acela consacrat prin Constituția din anul 1991, pentru a stabili dacă dispozițiile art. 238 din Codul penal mai sunt în vigoare sau au fost abrogate în temeiul dispoziției din art. 150 alin. (1) din Constituție, este necesar să se verifice, în primul rând, dacă valoarea socială apărată prin dispozițiile incriminatoare în discuție este sau nu recunoscută ca atare de noua Constituție și, în caz afirmativ, dacă apărarea ei prin mijloace de drept penal este necesară.

Din analiza dispozițiilor constituționale privitoare la autoritățile publice se constată că legea noastră fundamentală recunoaște ca valoare socială numai autoritatea de stat, nu și așa-numita autoritate obștească. Numeroasele dispoziții privitoare la autoritățile publice și la rolul statului în

înfăptuirea programelor de guvernare atestă necesitatea asigurării unui climat de ordine și de securitate deplină pentru persoanele cărora le revin sarcini importante în realizarea funcțiilor specifice diferitelor puteri.

Autoritatea statului fiind o condiție a exercitării normale a puterilor acestuia, ea apare ca o valoare socială importantă, a cărei apărare, prin mijloace de drept penal, este o necesitate.

În lumina acestor prevederi ale Constituției, dispozițiile art. 238 din Codul penal trebuie să fie considerate ca abrogate parțial, în baza dispoziției art. 150 alin. (1) din Constituție, deoarece ele sunt contrare Constituției în măsura în care se referă la o persoană care îndeplinește o activitate obștească. Subiectul activ nemijlocit al acestei infracțiuni nu poate fi decât o persoană care îndeplinește o funcție importantă în stat.

2. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, dispozițiile art. 238 din Codul penal, în măsura în care incriminează ofensa adusă autorității prin atingerea adusă onoarei, sunt contrare Constituției și trebuie să fie considerate abrogate în temeiul art. 150 alin. (1) din legea fundamentală, deoarece creează o discriminare între cetățeni, instituind un regim de favoare pentru persoanele care îndeplinesc o funcție importantă de stat. Această favoare ar consta în faptul că, în timp ce pentru insulta adusă unei persoane particulare tragerea la răspundere penală are loc numai la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, în cadrul ofensei aduse autorității, prin aceeași faptă, tragerea la răspundere penală are loc din oficiu.

Critica adusă dispozițiilor art. 238 din Codul penal, sub acest aspect, este neîntemeiată. Prin dispozițiile din acest articol au fost incriminate fapte prin care se aduce atingere demnității, libertății, integrității corporale sau sănătății unei persoane care reprezintă autoritatea de stat, dacă aceste fapte sunt săvârșite în legătură cu activitatea persoanei respective și sunt de natură să aducă atingere autorității. Comiterea vreuneia dintre aceste fapte reprezintă mijlocul prin care se aduce atingere autorității de stat și de aceea apărarea penală a acestei valori nu se poate asigura decât prin incriminarea tuturor acestor fapte, care constituie modalități alternative de săvârșire a infracțiunii de ofensă adusă autorității. Împrejurarea că printre aceste modalități a fost inclusă atingerea adusă onoarei, adică o faptă contra demnității persoanei, nu conferă normei incriminatoare în discuție un caracter neconstituțional, iar afirmația autorilor excepției de neconstituționalitate, în sensul că punerea în mișcare și exercitarea din oficiu a acțiunii penale ar constitui un regim de favoare pentru subiectul pasiv al infracțiunii de ofensă adusă autorității, este nefondată. Ofensa adusă autorității este, așa cum arată chiar denumirea ei, o infracțiune contra autorității, și nu contra persoanei. Valoarea socială în principal ocrotită prin instituirea acestei infracțiuni

complexe este autoritatea de stat, celelalte valori sociale, adică demnitatea, libertatea psihică, integritatea corporală sau sănătatea persoanei, constituie obiectul juridic secundar sau adiacent al infracțiunii. Titularul valorii sociale în principal ocrotite și deci subiectul pasiv principal al infracțiunii fiind statul, este evident că punerea în mișcare și exercitarea acțiunii penale nu puteau fi lăsate la dispoziția subiectului pasiv secundar, așa cum se prevede în cazul în care atingerea adusă onoarei, amenințarea, lovirea sau alte violențe s-ar săvârși împotriva unei persoane particulare sau chiar împotriva unei persoane care îndeplinește o activitate importantă de stat, dacă se constată că faptele nu au fost de natură să aducă atingere autorității. În cadrul acțiunii penale unice, declanșate din oficiu, făptuitorul este ținut să răspundă pentru infracțiunea unică complexă de ofensă adusă autorității, săvârșită în singurul mod posibil, adică prin comiterea vreuneia dintre faptele contra persoanei prevăzute de lege ca element material al acestei infracțiuni. Punerea în mișcare și exercitarea din oficiu a acțiunii penale, în acest caz, au fost determinate de necesitatea apărării autorității de stat, și nu de nevoia de a institui un privilegiu pentru subiectul pasiv secundar al infracțiunii, așa cum susțin autorii excepției de neconstituționalitate. De aceea, afirmația că norma incriminatoare în discuție ar contraveni dispoziției art. 16 din Constituție, privitoare la egalitatea cetățenilor în fața legii, nu are temei.

3. La fel de neîntemeiată se dovedește afirmația potrivit căreia prin incriminarea ofensei aduse autorității se identifică insulta, amenințarea sau actele de violență asupra unei persoane cu ofensa adusă autorității, deși „într-o societate democratică nu se poate confunda omul cu autoritatea pe care o reprezintă“. Autoritatea publică nu este însă o abstracțiune, ci un fenomen concret, astfel încât contactul nemijlocit cu aceasta se realizează prin contactul cu persoanele fizice investite cu exercitarea funcțiilor publice. De altfel, atât în limbajul curent, cât și în dreptul public, conceptul de „autoritate“ presupune ideea de putere sau de împuternicire de a da dispoziții și de a impune cuiva ascultare, aceea de organ de stat competent să ia măsuri și să emită dispoziții cu caracter obligatoriu și, în fine, aceea de reprezentant al unui organ de natura celui menționat. Așa fiind, este evident că, prin săvârșirea faptelor contra persoanei reprezentantului respectiv, se aduce atingere autorității. În ceea ce privește problema incriminării acestor fapte, aceasta este o chestiune de politică penală care ține de competența autorității legiuitoare și nu poate face obiectul unui control de neconstituționalitate.

4. Pornindu-se de la aceeași teză, potrivit căreia nu se poate confunda persoana cu autoritatea pe care o reprezintă, autorii excepției susțin că persoana respectivă este desemnată sau aleasă să exercite o anumită funcție pe o perioadă limitată și de aceea protecția ei „trebuie să se

manifeste, pe această perioadă, numai în strictă legătură cu asigurarea condițiilor pentru a-și exercita funcția". Or, este exact ceea ce a urmărit legiuitorul prin incriminarea faptelor contra demnității, libertății, integrității corporale și sănătății persoanei care îndeplinește o funcție importantă de stat, în legătură cu activitatea acesteia. Ceva mai mult, legea condiționează existența infracțiunii de ofensă adusă autorității de îndeplinirea cerinței esențiale ca faptele săvârșite contra persoanei respective să fie de natură să aducă atingere autorității. Dacă această cerință nu este îndeplinită, faptele nu constituie ofensă adusă autorității, ci infracțiuni contra persoanei, chiar dacă au fost săvârșite împotriva unei persoane care îndeplinește o funcție importantă de stat. Nu este suficient așadar ca faptele de insultă, amenințare, lovire sau alte violențe să fie îndreptate împotriva unei persoane care îndeplinește o importantă activitate de stat și în legătură cu această activitate, pentru ca aceste fapte să fie calificate automat ca ofensă adusă autorității, ci trebuie să se facă dovada că ele au fost de natură, prin conținutul și consecințele lor, să aducă atingere autorității.

5. Argumentul că incriminarea ofensei aduse autorității, prin atingerea adusă onoarei, este contrară dispoziției art. 30 din Constituție, privitoare la libertatea de exprimare, nu poate fi primit. Afirmarea autorilor excepției, în sensul că

Față de cele arătate, văzând și prevederile art. 144 lit. c) din Constituție, precum și ale art. 13 alin. (1) lit. A. c), ale art. 23, 24 și 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Constată că dispozițiile art. 238 din Codul penal sunt abrogate parțial, conform art. 150 alin. (1) din Constituție, rămânând în vigoare numai în măsura în care faptele incriminate se referă la o persoană care îndeplinește o activitate importantă de stat.

Cu recurs în termen de 10 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședința publică din 6 martie 1996.

PREȘEDINTE,
dr. Lucian Stângu

Magistrat-asistent,
Constantin Burada

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 140 din 19 noiembrie 1996

Ioan Muraru	— președinte
Viorel Mihai Ciobanu	— judecător
Mihai Constantinescu	— judecător
Ioan Deleanu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Ioan Griga	— procuror
Constantin Burada	— magistrat-asistent

Pe rol, pronunțarea asupra recursurilor declarate de Roșca Stănescu Ștefan Sorin și Ardeleanu Cristina împo-

triva Deciziei Curții Constituționale nr. 25 din 6 martie 1996.

dispoziția alin. (6) al aceluiași articol din Constituție, care prevede că libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea sau viața particulară a persoanei, nu s-ar aplica și cu privire la persoana care îndeplinește o funcție importantă de stat, nu este întemeiată. Așa cum s-a arătat, ofensa adusă autorității se poate realiza numai prin săvârșirea unor fapte contra persoanei, cum sunt cele prevăzute în textul incriminator. Împrejurarea că art. 30 alin. (6) din Constituție se referă la ocrotirea oricărei persoane nu este în contradicție cu cele afirmate mai sus, deoarece exercitarea autorității de către o persoană care îndeplinește o funcție importantă de stat nu poate fi disociată de calitatea de persoană fizică a acesteia.

6. În fine, autorii arată, tot în sprijinul excepției de neconstituționalitate, că există legislații în care defăimarea autorității nu este incriminată, iar în acele legislații în care incriminarea există, dispozițiile respective nu se aplică în fapt. Aceste diferențieri de reglementare de la o legislație la alta îndreptătesc concluzia că apărarea prin mijloace de drept penal a autorității de stat este o chestiune de politică penală, care se soluționează diferit, în funcție de realitățile din fiecare țară. De altfel, incriminări asemănătoare celei din art. 238 din Codul penal se întâlnesc și în legislațiile altor țări, ca: Franța, Germania, Olanda, Spania și altele.

triva Deciziei Curții Constituționale nr. 25 din 6 martie 1996.

Dezbaterile au avut loc în ședința din 15 octombrie 1996, fiind consemnate în încheierea din aceeași dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 22 octombrie 1996 și, apoi, în vederea unei documentări mai ample privind practica altor curți sau tribunale constituționale, precum și a Curții Europene a Drepturilor Omului, în problema ce face obiectul litigiului, pentru data de 19 noiembrie 1996.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Judecătoria Sectorului 1 București, prin Încheierea din 23 octombrie 1995, a sesizat Curtea Constituțională cu soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 238 din Codul penal, invocată de Roșca Stănescu Ștefan Sorin și Ardeleanu Cristina.

Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 25 din 6 martie 1996, a constatat că dispozițiile art. 238 din Codul penal sunt abrogate parțial, conform art. 150 alin. (1) din Constituție, rămânând în vigoare numai în măsura în care faptele incriminate se referă la o persoană care îndeplinește o activitate importantă de stat.

Pentru a pronunța această soluție, s-a reținut că din analiza dispozițiilor constituționale privitoare la autoritățile publice rezultă că legea noastră fundamentală recunoaște ca valoare socială numai autoritatea de stat, nu și așa-numita autoritate obștească. De asemenea, s-a mai reținut că numeroasele dispoziții privitoare la autoritățile publice și la rolul statului în înfăptuirea programelor de guvernare atestă necesitatea asigurării unui climat de ordine și de securitate deplină pentru persoanele cărora le revin sarcini importante în realizarea funcțiilor specifice diferitelor puteri. Autoritatea statului fiind o condiție a exercitării normale a puterilor acestuia, ea apare ca o valoare socială importantă, a cărei apărare, prin mijloace de drept penal, este o necesitate.

Împotriva Deciziei Curții Constituționale nr. 25 din 6 martie 1996, prin recursul declarat se invocă, în esență, următoarele motive:

— constatarea abrogării parțiale a art. 238 din Codul penal este o soluție „incompletă” și „inutilă”, din moment ce nu mai există „persoane cu activitate obștească”, „în sensul atribuit de vechiul regim politic acestui cuvânt”;

— includerea faptei de „ofensă adusă autorității” în Titlul V al Codului penal, care se referă la „infrațiuni contra autorității”, este „forțată”, „incorectă”, mai ales cât privește comiterea faptei prin „atingerea adusă onoarei”. Refuzul Curții de a cenzura asemenea aspecte, sub cuvânt că ele aparțin politicii penale, „poate crea situații inadmisibile din punct de vedere al noii ordini constituționale”. Este evident — se arată în continuare — că „o insultă este prin natura ei adresată unei persoane fizice și niciodată unei autorități abstracte”. Se conchide că regimul penal al insultei aduse unei persoane cu funcție importantă trebuie să fie același cu cel al art. 205 din Codul penal;

— susținerea Curții că politica penală nu poate face obiectul unui control de constituționalitate „este greșită”, legea în discuție fiind desuetă;

— așa cum este definită „ofensa adusă autorității”, rezultă o încadrare „automată a insultei aduse persoanei cu funcție importantă în art. 238 din Codul penal”. „Susținerea Curții, potrivit căreia trebuie să fie îndeplinită și dovedită condiția ca fapta să fie de natură a aduce atingere autorității, nu este reală, aceasta rezultând chiar din modul cum jurisprudența a receptat acest text”;

— motivarea Curții este contradictorie cât privește subiectul pasiv al infracțiunii, afirmând că și ofensa adusă autorității este o ofensă adusă în primul rând persoanei;

— reținând că, în anumite țări, există infracțiunea de ofensă adusă autorității, instanța nu se referă la „nuanțele de prezentare comparativă”, „nici practica Curții de la Strasbourg nu a fost luată în considerație”; în fine, se mai susține că „nu s-au discutat nici argumentele rezultate din

analiza textelor unor tratate semnate și ratificate de România, care prevalează asupra dreptului intern”.

CURTEA,

având în vedere decizia atacată, motivele de recurs invocate, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile Ministerului Public, precum și prevederile care fac obiectul excepției raportate la dispozițiile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, reține:

Astfel cum rezultă din motivele de recurs, precum și din concluziile orale și scrise formulate de Roșca Stănescu Ștefan Sorin și Ardeleanu Cristina, prin avocații lor, în esență se consideră că prevederile art. 238 alin. 1 din Codul penal, raportate la dispozițiile art. 16 alin. (1), la cele ale art. 30 alin. (1), (6) și (7), precum și la cele ale art. 31 alin. (1) din Constituție, sunt implicit abrogate, întrucât prin prevederile art. 238 alin. 1 din Codul penal se instituie „un regim juridic privilegiat pentru persoanele fizice care îndeplinesc o activitate importantă de stat”, „o inegalitate de tratament penal în beneficiul acestor persoane fizice sub aspectul declanșării acțiunii penale din oficiu”, precum și „al edictării unor pedepse incomparabil mai aspre pentru făptuitor”. De altfel — cum de asemenea se susține — „onoarea la care face referire art. 238 din Codul penal este o valoare morală, care nu se poate concepe decât raportată la o persoană fizică”. În opinia recurenților, soluția pronunțată în fond de către Curtea Constituțională „violează și dispozițiile art. 49 din Constituție, care stabilește limitativ cazurile în care exercițiul unor drepturi sau libertăți precum egalitatea cetățenilor în fața legii poate fi restrâns”. Cazurile prevăzute la art. 49 alin. (1) din Constituție „reprezentând excepții la principiul interdicției restrângerii exercițiului unor drepturi și libertăți se interpretează restrictiv”. De asemenea, recurenții consideră că pentru soluționarea corectă a cauzei trebuie avute în vedere, conform art. 11 alin. (1) și art. 20 alin. (1) și (2) din Constituție, „dispozițiile înscrise în Declarația Universală a Drepturilor Omului, în alte tratate și pacte la care România este parte și îndeosebi în Convenția europeană a drepturilor omului”. În speță, precizează recurenții, „urmează a fi avute în vedere art. 19 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 19 din Pactul cu privire la drepturile civile și politice și îndeosebi art. 10 și 14 din Convenția europeană a drepturilor omului”.

La dosar recurenții au depus Decizia nr. 36/1994 a Curții Constituționale a Ungariei, prin care art. 232 din Legea nr. IV din 1978 privind Codul penal a fost declarat neconstituțional, în limitele exigențelor libertății de exprimare, astfel cum acestea au fost conturate prin considerentele deciziei.

Sub toate aspectele arătate, motivele de recurs nu sunt întemeiate.

Art. 238 alin. 1 din Codul penal, cuprins în Titlul V al acestuia, intitulat „Infrațiuni contra autorităților”, incriminează fapta de ofensă adusă autorității, arătând în acest sens: „Atingerea adusă onoarei sau amenințarea săvârșită în public împotriva uneia dintre persoanele prevăzute în art. 160, în legătură cu activitatea acesteia și de natură să aducă atingere autorității, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani”. Urmează să se observe că în condițiile actuale de incriminare a faptei de ofensă adusă autorității, ca urmare a adoptării Legii nr. 140/1996 pentru modificarea și completarea Codului penal, infracțiunea prevăzută în art. 238 alin. 1 se sancționează mai sever decât înainte. Aceasta demonstrează nu numai opțiunea legiuitorului de a incrimina ofensa adusă autorității, dar și de a accentua funcția preventivă generală a sancțiunii penale, prin reconsiderarea pedepsei aplicabile. Păstrându-se întocmai forma anterioară

de incriminare a faptei de ofensă adusă autorității, limita specială maximă de pedeapsă a fost ridicată la 5 ani, așa cum se prevedea și în art. 205 alin. 1 din Codul penal adoptat prin Legea nr. 9 din 18 martie 1936, care sancționa delictul de ofensă a regalității.

Recurenții, prin reprezentanții lor, și-au circumscris motivele de recurs la cererea de a se constata că textul preconstituțional al art. 238 alin. 1 din Codul penal este abrogat, sub aspectul menținerii „insulte” ca infracțiune contra autorității, întrucât insulta nu are conotații *in rem*, ci *in personam*; o autoritate nu poate fi insultată, căci ea nu e persoană fizică.

Articolul 205 din Codul penal, incriminând ca infracțiune insulta și încadrând-o între infracțiunile contra demnității, are în vedere atingerea adusă onoarei sau reputației unei „persoane”. Art. 238 alin. 1 din Codul penal, atât în forma sa anterioară modificării sancțiunii, cât și în forma sa actuală, nu vizează în exclusivitate „insulta”, ci „atingerea adusă onoarei”, iar din însăși denumirea infracțiunii prevăzute în art. 238 alin. 1 din Codul penal rezultă că de această dată valoarea socială ocrotită prin incriminarea faptei ce aduce atingere onoarei este „autoritatea”. Între semnificațiile termenului *autoritate* se află și aceea de persoană investită cu prerogativele autorității. În cazul autorităților publice unipersonale, autoritatea însăși nu poate fi disociată de persoana care o simbolizează și în numele căreia își exercită atribuțiile, în condițiile legii. În acest sens, urmează să se observe prevederile capitolului II din Titlul III al Constituției, intitulat „Autoritățile publice”, care reglementează și autoritatea denumită „Președintele României”.

Autoritatea, inclusiv Președintele României, trebuie să se bucure de protecție juridică și atunci când această autoritate se exprimă printr-o anumită persoană. Protecția asigurată autorității, inclusiv celei unipersonale, reprezintă una dintre condițiile exercitării atribuțiilor ce revin acesteia, iar legitimitatea protecției juridice a autorității derivă din legitimitatea constituirii acesteia ca putere derivată. Potrivit dispozițiilor art. 81 alin. (1) din Constituție, Președintele României este ales prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat și tocmai având o asemenea legitimitate el îndeplinește rolul la care se referă art. 80 din legea fundamentală. Or, dacă o simplă persoană fizică se bucură de protecție penală, cu atât mai mult trebuie să se bucure de o protecție specială persoana care simbolizează o autoritate și se contopește cu ea.

S-a susținut însă că această protecție specială contrazice sensul unor dispoziții constituționale și al unor prevederi internaționale.

Art. 16 alin. (1) din Constituție, consacrand egalitatea în drepturi, arată că: „Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări”. Prevederile art. 238 alin. 1 din Codul penal nu se află în contradicție cu dispozițiile constituționale arătate. Nu s-ar putea spune că protecția juridică a unei persoane, inclusiv a aceleia care exercită prerogativele unei autorități, ar fi un privilegiu sau că aplicarea unui tratament penal diferențiat ar semnifica o discriminare. Altminteri, toate infracțiunile prevăzute de legea penală ar trebui să fie considerate în mod anacronic ca fiind, după caz, privilegii sau discriminări. Egalitatea în drepturi a cetățenilor nu poate degenera în pretinsul drept al celui ce săvârșește o infracțiune de a i se aplica un tratament juridic identic, indiferent de valoarea socială ocrotită prin considerarea respectivei fapte ca infracțiune. Tratamentul juridic diferit pentru situații diferite este admisibil și justificat tocmai de cerința ca egalitatea în fața legii să nu atragă privilegii sau discriminări. Egalitatea în drepturi este contrară ideii de standardizare sau de unifor-

mizare juridică. Dimpotrivă, ea implică posibilitatea unui tratament juridic diferit la situații diferite.

Potrivit art. 30 alin. (1), (6) și (7) din Constituție, libertatea de exprimare este inviolabilă. Ea nu poate însă prejudicia „demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine”. Alin. (7) al art. 30, la care, de asemenea, s-au referit recurenții, interzice unele activități care s-ar putea desfășura sub pretextul libertății de exprimare. Din cuprinsul prevederilor constituționale arătate, recurenții au dedus că „prin incriminarea distinctă a insultei, calomniei și amenințării adresate unor persoane ce exercită o activitate importantă de stat se obstacolează libertatea de exprimare”, precum și că „abuzul libertății de exprimare este sancționat numai atunci când prejudiciază demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și dreptul la propria imagine, fără a stabili un tratament juridic privilegiat când este vorba de demnitatea și onoarea unei persoane fizice care exercită o funcție importantă de stat”; dimpotrivă — spun recurenții — din textele de lege invocate „se desprinde ideea egalității de tratament pentru toate persoanele fizice”.

Astfel cum s-a mai arătat, egalitatea de tratament juridic nu exclude, ci, dimpotrivă, implică un tratament juridic diferit pentru situații ce nu sunt identice.

Recurenții deduc din prevederile art. 30 alin. (6) din Constituție că acestea vizează pur și simplu „persoana fizică”. Această susținere nu poate fi reținută pentru motivele deja arătate, la care se poate adăuga și faptul că, în legătură cu prevederile art. 10 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Comisia Europeană, prin Decizia din 15 martie 1983, a conchis că drepturile și obligațiile care decurg din aceste prevederi interesează, în limitele principiului specialității, și persoanele morale.

Potrivit art. 31 alin. (1) din Constituție, invocată, de asemenea, de către recurenți, „dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit”. Infracțiunea prevăzută și sancționată de art. 238 alin. 1 din Codul penal nu poate fi însă considerată ca fiind o îngrădire a dreptului la informație. Pentru a formula o judecată de valoare cât privește eventualul conflict dintre prevederile art. 238 alin. 1 din Codul penal și dispozițiile Constituției, nu se poate face referire exclusivă numai la dispozițiile alin. (1) al art. 31 din legea fundamentală, ci la toate celelalte dispoziții din structura aceluiași articol, articulate organic. Or, potrivit alin. (4) al art. 31, „mijloacele de informare în masă, publice și private, sunt obligate să asigure informarea corectă a opiniei publice”. Este de principiu că unei obligații legale, și cu atât mai mult uneia de ordin constituțional, trebuie să-i corespundă o sancțiune legală în cazul nerespectării ei. Altfel, obligațiile juridice ar fi reduse la semnificația unor simple deziderate, fără nici un rezultat practic în spațiul relațiilor sociale, fiind anulată însăși rațiunea reglementării juridice a unora dintre aceste relații.

Recurenții au invocat, de asemenea, încălcarea prin prevederile art. 238 alin. 1 din Codul penal a dispozițiilor art. 49 alin. (1) din Constituție, care au ca obiect restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți. Urmează însă să se observe că în sensul dispozițiilor art. 49 alin. (1) din Constituție, restrângerea prin lege a exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți este admisibilă și pentru apărarea drepturilor și a libertăților cetățenilor”. Libertatea de exprimare a opiniilor, inclusiv prin presă, garantată de art. 30 din Constituție, nu se află în afara posibilelor restrângeri prin lege în scopul ocrotirii drepturilor și a libertăților cetățenilor. Este adevărat că art. 49 alin. (1) din Constituție se referă la „cetățeni”, nu și explicit la persoanele care

îndeplinesc o funcție publică ori chiar se identifică cu autoritatea în numele căreia își exercită atribuțiile conferite prin lege. Dar tocmai generalitatea formulării, prin referire la categoria „cetățenilor“, implică includerea în această categorie a tuturor persoanelor, indiferent dacă îndeplinesc sau nu o funcție publică. De altfel, ar fi absurd să se admită că un cetățean se bucură de protecția legii cât timp nu îndeplinește o funcție publică, dar nu mai beneficiază de această protecție îndată ce i s-a atribuit o asemenea funcție. Tocmai înzestrarea cetățeanului cu o funcție publică atrage nu numai exigențe sporite din partea acestuia, dar și necesitatea unei protecții juridice speciale, întrucât reputația unei asemenea persoane se răsfrânge indirect asupra prestigiului autorității în numele căreia acționează în cadrul legal al atribuțiilor cu care ea a fost învestită.

În același context de exigențe, cât privește exercitarea drepturilor și a libertăților, trebuie să se observe și dispozițiile art. 54 din Constituție, potrivit cărora drepturile și libertățile constituționale trebuie exercitate cu bună-credință, fără să se încalce drepturile și libertatea celorlalți. Rezultă deci că exercitarea abuzivă a drepturilor și libertăților este susceptibilă de sancționare, după caz, inclusiv prin aplicarea unor sancțiuni de natură penală.

Pe temeiul art. 11 și al art. 20 din Constituție, recurenții au solicitat instanței de contencios constituțional să examineze constituționalitatea prevederilor art. 238 alin. 1 din Codul penal și în raport cu textele incidente din pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care România este parte.

Art. 10 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale consacră dreptul la libertatea de exprimare. Într-o altă formă, convenția preia prevederile art. 19 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și prevederile art. 19 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice.

Comparând prevederile art. 10 din convenție cu cele ale art. 8 paragraful 2, ale art. 9 paragraful 2 și ale art. 11 paragraful 2 din același document internațional, câteva constatări sunt neîndoielnice și semnificative pentru atenția specială acordată libertății de exprimare. În timp ce prevederile art. 8, 9 și 11 cuprind interdicții formulate în formă negativă, de genul „nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare, într-o societate democratică“, art. 10 paragraful 2 cuprinde un enunț afirmativ: „exercițiul acestor libertăți ce comportă datorii și responsabilități poate fi supus unor formalități, condiții, restrângeri sau unor sancțiuni prevăzute de lege“. Totodată, prin această din urmă locuțiune de la art. 10 paragraful 2, măsurile de restricție sunt mai largi decât cele prevăzute la art. 8, 9 și 11 din convenție.

Deși libertatea presei nu este explicit vizată de prevederile art. 10 din convenție, prin Decizia din 26 aprilie 1979, pronunțată în cauza Sunday Times împotriva Marii Britanii, precum și prin Decizia din 8 iulie 1986, pronunțată în cauza „Lingens contra Austriei“, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a considerat că această libertate constituie una dintre componentele esențiale ale libertății de exprimare.

Libertatea de opinie și libertatea de exprimare au fost considerate justificat, de către Curtea de la Strasbourg, ca fiind unele dintre fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și unele dintre condițiile primordiale ale progresului ei. În acest sens pot fi menționate Decizia Curții din 7 decembrie 1976 în cauza „Handyside“, precum și Decizia din 24 mai 1988 în cauza „Müller“. Astfel cum rezultă din jurisprudența Curții, libertatea de opinie și libertatea de exprimare vizează nu numai informațiile sau ideile

inofensive, indiferente ori favorabile, dar și cele care șochează ori sunt defavorabile, numai astfel dobândind expresivitate deplină pluralismul, toleranța și spiritul deschis.

Obiectul privilegiat al libertății de expresie îl constituie exteriorizarea unei opinii, dar ea poate privi și simple fapte. Limitele imputărilor admisibile sunt mai largi față de un om politic decât față de un simplu particular. Dar aceasta nu înseamnă că, prin conținutul și maniera de a face imputările, este admisibilă afectarea reputației omului politic. Tocmai de aceea, alegerea unor fapte de natură să aducă atingere reputației unei persoane care exercită o funcție publică nu poate fi scutită, sub motivul libertății de opinie și de exprimare, de obligația probării faptelor imputate și nici de răspundere.

Paragraful 2 al art. 10 din convenție precizează că exercițiul libertății de exprimare comportă „datorii și responsabilități“ și el poate fi supus unor „formalități, condiții, restrângeri sau unor sancțiuni prevăzute de lege“. Rezultă deci că, în principiu, stabilirea prin lege a unor „restrângeri“ sau „sancțiuni“ nu este o măsură incompatibilă cu libertatea de exprimare, dacă, cum se precizează în același paragraf, acestea constituie „măsuri necesare într-o societate democratică“. Or, restrângerea implicită ori sancționarea explicită prin lege a exercitării abuzive a libertății de expresie constituie neîndoielnic o măsură necesară și deplin compatibilă cu valorile unei societăți democratice. Această idee se sprijină pe înseși prevederile paragrafului 2 al art. 10, care evocă situațiile când restrângerile sau sancțiunile au un scop legitim, între care și „protecția reputației sau drepturilor altora“, ceea ce interesează direct în această cauză.

Protecția demnității vizează în exclusivitate libertatea presei.

În opinia Curții de la Strasbourg, exprimată mai ales prin Decizia din 8 iulie 1986 în cazul „Lingens“ contra Austriei, trebuie să se facă distincție între „fapte“ imputate unei persoane care exercită o funcție publică și „judecăți de valoare“. Faptele, semnificând o existență obiectivă, sunt supuse probei veridicității și, pe cale de consecință, dacă nu se poate demonstra veridicitatea, subiectul activ este susceptibil de sancționare. Pentru judecățile de valoare, această probă, prin definiție, este irealizabilă. Obligarea la proba unor asemenea judecăți aduce atingere libertății de opinie și, în consecință, reprezintă o violare a prevederilor art. 10 din Convenție. Această distincție între fapte și judecăți de valoare, neîndoielnic necesară, va sta desigur în atenția instanței judecătorești, care, în raport cu circumstanțele concrete ale faptei, va aprecia dacă ceea ce se impută subiectului activ al infracțiunii este o faptă determinată sau o judecată de valoare, cu privire la subiectul pasiv, legea protejând numai judecățile de valoare, nu și aserțiunile susceptibile de demonstrare, de natură a leza demnitatea persoanei care exercită o autoritate publică.

În contextul concluziilor orale, recurenții au invocat și prevederile art. 14 din Convenția pentru protecția drepturilor omului și a libertăților fundamentale. În sensul acestor prevederi, exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de Convenție trebuie să fie asigurată, fără nici o deosebire bazată pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, originea națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

Aceste prevederi nu au însă nici o incidență cu obiectul excepției de neconstituționalitate aflată spre soluționare la instanța de recurs a Curții Constituționale. Prevederile arătate au ca obiect interdicția oricăror discriminări în exercitarea drepturilor și libertăților sau, altfel spus, dreptul la nondiscriminare, echivalent al dreptului la egalitate, clar

exprimat în formă negativă. Dreptul la nediscriminare poate fi invocat în legătură cu exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de Convenție și în condițiile prevăzute de aceasta. În orice caz, în legătură cu art. 14 din Convenție trebuie să se facă distincție între tratamentul juridic licit diferit aplicat cetățenilor și discriminarea prohibită.

În susținerea excepției de neconstituționalitate, recurenții au invocat și Decizia nr. 36/1994 a Curții Constituționale a Republicii Ungaria, decizie prin care prevederile art. 232 din Legea nr. IV/1978 privind Codul penal au fost considerate neconstituționale. Art. 232 din Codul penal al Ungariei se referea la infracțiunea de ofensă adusă onoarei unei persoane oficiale sau unei autorități. Decizia Curții Constituționale a Republicii Ungaria nu poate însă avea semnificația unui argument pentru soluția ce urmează a se pronunța în acest litigiu constituțional, iar considerentele acelei decizii nu pot face obiectul examinării de către Curtea Constituțională a României. Este totuși de observat că și în Decizia Curții Constituționale a Republicii Ungaria se face referire la „exprimarea unei judecări de valoare”, spunându-se că sancționarea unei asemenea exprimări nu constituie o restrângere necesară și proporțională, dar că ar putea fi limitată constituțional prin mijloace de drept

penal comunicarea de fapte false, care depășesc cadrul legal al libertății de exprimare.

S-a invocat, de asemenea, faptul că în unele dintre legislațiile penale ale altor state nu este prevăzută infracțiunea de ofensă adusă autorității. Afirmarea corespunde realității, dar trebuie observat totodată că unele legislații penale cuprind prevederi similare cu cele din legea penală română, cum este cazul legislațiilor penale franceze, belgiene, italiene, portugheze, austriece. Dar chiar abstracție făcând de faptul că unele legislații penale cuprind prevederi similare, o asemenea împrejurare nu poate însă constitui un argument pentru soluționarea acestui litigiu de constituționalitate. Modul în care este sau nu sancționată fapta de ofensă adusă autorității în legislația penală a altor state poate constitui un reper de oportunitate legislativă, dar nu un temei pentru tranșarea acestui conflict de constituționalitate, care trebuie să se rezolve potrivit legii naționale și normelor internaționale la care România a aderat. În orice caz, Curtea Constituțională, în limitele stricte ale competenței ce i-a fost atribuită prin Constituție, nu poate ca, urmând exemplul altor legislații penale, să procedeze ea însăși la o altă calificare juridică a faptei în discuție decât cea făcută prin actuala lege penală. Procedând astfel, ea și-ar depăși competența expres atribuită prin legea fundamentală.

Având în vedere considerentele expuse, prevederile art. 144 lit. c) din Constituție, precum și ale art. 13 alin. (1) lit. A. c), ale art. 25 și ale art. 26 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge recursul declarat de Roșca Stănescu Ștefan Sorin și Ardeleanu Cristina împotriva Deciziei Curții Constituționale nr. 25 din 6 martie 1996.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din 19 noiembrie 1996.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. IOAN MURARU

Magistrat-asistent,
Constantin Burada

★

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 58*)

din 14 mai 1996

Viorel Mihai Ciobanu — președinte
Mihai Constantinescu — judecător
Florin Bucur Vasilescu — judecător
Valer-Vasilie Bică — magistrat-asistent

Completul de judecată, convocat fără citarea părților, potrivit art. 24 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, examinând excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 175 alin. (1) lit. a) din Codul muncii, invocată de Poenaru Ana, apelantă contestatoare, în Dosarul nr. 1.040/1996 al Tribunalului Gorj, constată următoarele:

Tribunalul Gorj, prin Încheierea din 14 martie 1996, a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituțio-

nalitate a dispozițiilor art. 175 alin. (1) lit. a) din Codul muncii ridicată de Poenaru Ana.

În esență, în susținerea excepției se arată că dispozițiile art. 175 alin. (1) lit. a) din Codul muncii, potrivit cărora contestările împotriva sancțiunilor disciplinare — altele decât desfacerea disciplinară a contractului de muncă — sunt de competența organului de conducere colectivă, contravin prevederilor art. 21 din Constituție, care consacră accesul liber la justiție.

Tribunalul Gorj opinează că „excepția este întemeiată, pentru motivul că dispozițiile art. 175 alin. (1) lit. a) din Codul muncii contravin atât art. 21 din Constituție, privind accesul liber la justiție, cât și art. 125 din Constituție, potrivit căruia justiția se realizează prin Curtea Supremă de

*) A se vedea și Decizia Curții Constituționale nr. 117 din 8 octombrie 1996, publicată la pag. 11.

Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite prin lege”.

CURTEA,

având în vedere încheierea de sesizare, raportul întocmit în cauză, dispozițiile art. 175 alin. (1) lit. a) din Codul muncii, prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate, care a fost invocată, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, întrucât se constată constituționalitatea unei dispoziții legale anterioare Constituției, pe baza căreia s-au stabilit raporturi după intrarea în vigoare a Constituției.

Constituționalitatea prevederilor art. 175 alin. (1) lit. a) din Codul muncii a mai fost contestată în fața Curții, care, prin Decizia nr. 90, pronunțată la data de 4 octombrie 1995, rămasă definitivă prin nerecurare și publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 272 din 23 noiembrie 1995, a constatat că acestea sunt neconstituționale.

Curtea Constituțională și-a întemeiat soluția, în esență, pe următoarele considerente:

— excluderea de la competența instanțelor judecătorești a contestațiilor referitoare la unele sancțiuni disciplinare este contrară prevederilor art. 21 din Constituție, potrivit cărora orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, libertăților și intereselor sale legitime, nici o lege neputând îngreuna exercițiul acestui drept, și prevederilor art. 125 din Constituție, conform cărora justiția se realizează prin Curtea Supremă de Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite prin lege;

— prevederile art. 175 alin. (1) lit. a) din Codul muncii creează o discriminare între salariații angajați la organizații sau autorități publice care se află în subordinea unui organ ierarhic superior și cei care sunt angajați la organizații sau autorități publice ce nu se află în subordinea unui asemenea organ, o asemenea discriminare fiind contrară preve-

derilor art. 16 alin. (1) din Constituție, privind egalitatea cetățenilor în fața legii și autorităților publice;

— competența organului administrativ de soluționare a contestațiilor formulate împotriva sancțiunilor disciplinare — altele decât desfacerea disciplinară a contractului de muncă — nu poate avea semnificația unei proceduri administrativ-jurisdicționale, întrucât nu oferă garanția unei proceduri conforme prevederilor art. 6 pct. 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, potrivit cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil, a cauzei sale de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, prioritatea acestei reglementări internaționale față de reglementarea internă — în speță art. 175 alin. (1) lit. a) din Codul muncii — fiind impusă de dispozițiile art. 20 alin. (2) din Constituție.

O excepție de neconstituționalitate admisă nu poate fi reiterată, deoarece, potrivit art. 145 alin. (2) din Constituție și art. 26 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, deciziile definitive ale Curții Constituționale fiind obligatorii *erga omnes*, reiterarea unei asemenea excepții este lipsită de obiect și de interes. În acest sens, Curtea s-a mai pronunțat prin Decizia nr. 107 din 2 noiembrie 1994, rămasă definitivă prin nerecurare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 34 din 15 februarie 1995, și prin Decizia nr. 92 din 12 octombrie 1995, rămasă definitivă prin nerecurare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 294 din 20 decembrie 1995, când a statuat că un text legal, declarat neconstituțional, își pierde eficiența și nu mai poate face obiectul unei noi analize a conformității sale cu Constituția.

Ținând seama de identitatea de situație dintre excepția de neconstituționalitate ce face obiectul cauzei de față și Decizia Curții Constituționale nr. 90 din 4 octombrie 1995, rezultă că excepția invocată este lipsită de obiect și de interes.

Pentru considerentele expuse și văzând dispozițiile art. 144 lit. c) și ale art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și ale art. 13 alin. (1) lit. A. c), ale art. 24 alin. (2) și ale art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, în unanimitate

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca vădit nefondată, fiind lipsită de obiect, excepția de neconstituționalitate a art. 175 alin. (1) lit. a) din Codul muncii, invocată de Poenaru Ana în Dosarul nr. 1.040/1996 al Tribunalului Gorj.

Cu recurs în termen de 10 zile de la comunicare.

Pronunțată la data de 14 mai 1996.

PREȘEDINTE,

prof. univ. dr. Viorel Mihai Ciobanu

Magistrat-asistent,
Valer-Vasilie Bică

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 117

din 8 octombrie 1996

Ioan Muraru — președinte
Costică Bulai — judecător
Ioan Deleanu — judecător
Lucian Stângu — judecător
Romul Petru Vonica — judecător

Raul Petrescu — procuror
Valer-Vasilie Bică — magistrat-asistent

Pe rol, pronunțarea asupra recursului declarat de Poenaru Ana împotriva Deciziei nr. 58 din 14 mai 1996, prin care Curtea Constituțională a respins ca vădit

nefondată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 175 alin. (1) lit. a) din Codul muncii.

Dezbaterile au avut loc în ședința din 1 octombrie 1996, în prezența părților, și au fost consemnate în încheierea de la acea dată, când, având nevoie de timp pentru a delibera, Curtea a amânat pronunțarea pentru data de 8 octombrie 1996.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Decizia nr. 58 din 14 mai 1996, Curtea Constituțională a respins ca vădit nefondată, fiind lipsită de obiect, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 175 alin. (1) lit. a) din Codul muncii, invocată de Poenaru Ana în fața Tribunalului Gorj.

Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată, în esență, pe motivul că dispozițiile art. 175 alin. (1) lit. a) din Codul muncii, potrivit cărora contestațiile împotriva sancțiunilor disciplinare — altele decât desfacerea disciplinară a contractului individual de muncă — sunt de competența organului de conducere colectivă, contravin prevederilor art. 21 din Constituție, care consacră accesul liber la justiție.

Prin decizia recurată s-a reținut că excepția invocată este lipsită de obiect și de interes, deoarece anterior, prin Decizia nr. 90 din 4 octombrie 1995, Curtea a constatat că art. 175 alin. (1) lit. a) din Codul muncii este neconstituțional. O excepție de neconstituționalitate admisă nu poate fi reiterată, deciziile Curții Constituționale producând efecte *erga omnes*.

Împotriva Deciziei Curții Constituționale nr. 58 din 14 mai 1996 a declarat recurs Poenaru Ana, arătând, în esență, că „în mod greșit Tribunalul Gorj a înțeles că” ar „invoca neconstituționalitatea art. 175 lit. a) din Codul muncii” și că în realitate ea s-ar fi „plâns de o măsură administrativă aplicată în baza art. 201” din contractul colectiv de muncă încheiat între regia autonomă a cărei salariată este și federația sindicală care reprezintă angajații acesteia.

Potrivit art. 24 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, întrucât excepția a fost respinsă ca vădit nefondată, s-au solicitat punctele de vedere ale celor două Camere ale Parlamentului și al Guvernului.

Guvernul, prin adresa nr. 15B988 din 6 august 1996, și-a exprimat punctul de vedere în sensul că „excepția de neconstituționalitate ridicată de contestatoarea Poenaru Ana în recursul declarat împotriva Deciziei nr. 58/1996 a Curții Constituționale este inadmisibil și urmează a fi respins”, în esență, pentru că, potrivit art. 144 lit. c) din Constituție, o excepție de neconstituționalitate poate avea ca obiect numai dispozițiile unor legi sau ordonanțe guvernamentale,

Față de considerentele arătate, în temeiul dispozițiilor art. 144 lit. c) și ale art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și ale art. 1, art. 3, art. 13 alin. (1) lit. A, c), art. 25 și 26 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge recursul declarat de Poenaru Ana împotriva Deciziei Curții Constituționale nr. 58 din 14 mai 1996. Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din 8 octombrie 1996.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. IOAN MURARU

nu și ale altor reglementări, cu atât mai puțin ale unui contract colectiv de muncă.

Cele două Camere ale Parlamentului nu au comunicat puncte de vedere.

CURTEA,

având în vedere decizia atacată, motivele de recurs invocate, raportul întocmit de judecătorul-raportor, precum și dispozițiile art. 175 alin. (1) lit. a) din Codul muncii raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Recurenta nu atacă legalitatea sau temeinicia Deciziei nr. 58 din 14 mai 1996 pronunțată de Curtea Constituțională.

Prin recurs se contestă veridicitatea celor cuprinse în Încheierea Tribunalului Gorj din 14 martie 1996, pronunțată în Dosarul nr. 1.040/1996.

Potrivit art. 23 alin. (4) și (5) din Legea nr. 47/1992, sesizarea Curții asupra excepțiilor de neconstituționalitate a legilor și ordonanțelor se dispune, de către instanța în fața căreia au fost ridicate, prin încheiere, care va cuprinde punctele de vedere ale părților și opinia instanței. Încheierea din 14 martie 1996, pronunțată de Tribunalul Gorj în Dosarul nr. 1.040/1996, prin care Curtea Constituțională a fost sesizată asupra excepției invocate de Poenaru Ana, îndeplinește aceste condiții și se referă la art. 175 alin. (1) lit. a) din Codul muncii. În situația în care autoarea excepției ar fi avut vreo nemulțumire față de conținutul încheierii, avea posibilitatea, potrivit art. 23 alin. (6) din Legea nr. 47/1992, să o atace cu recurs în termen de 5 zile de la data pronunțării.

Cu toate acestea, deoarece autoarea excepției se referă, cu ocazia recursului, la neconstituționalitatea art. 201 din contractul colectiv de muncă, în care este parte în calitate sa de angajată, trebuie menționat că în competența Curții Constituționale intră, potrivit prevederilor art. 144 lit. c) din Constituție și ale art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, numai controlul constituționalității legilor și a ordonanțelor. Celelalte reglementări, precum și prevederile contractului colectiv de muncă în discuție pot fi atacate doar în fața instanțelor judecătorești, pe calea contenciosului administrativ. În acest sens, Curtea s-a mai pronunțat prin Decizia nr. 37 din 6 iulie 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 215 din 1 septembrie 1993, prin Decizia nr. 5 din 17 ianuarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 63 din 10 martie 1994, și prin Decizia nr. 89 din 3 octombrie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 328 din 28 noiembrie 1994.

Magistrat-asistent,
Valer-Vasile Bică

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI**GUVERNUL ROMÂNIEI****HOTĂRĂRE****pentru actualizarea programelor de restructurare și redresare financiară ale regiilor autonome supuse regimului special de supraveghere, aflate sub autoritatea Ministerului Industriilor, pe anul 1996**

În temeiul art. 4 din Ordonanța Guvernului nr. 13/1995,

Guvernul României h o t ă r ă ș t e :

Art. 1. — Se aprobă programele de restructurare și redresare financiară, actualizate pentru anul 1996, ale regiilor autonome supuse regimului special de supraveghere, aflate sub autoritatea Ministerului Industriilor, prezentate în anexă.

Art. 2. — Acordurile de conciliere pentru reeșalonarea, reducerea sau anularea datoriilor restante vor fi actualizate

pe baza programelor de restructurare și redresare financiară aprobate în anul 1996, potrivit procedurilor stabilite de Ordonanța Guvernului nr. 13/1995.

Art. 3. — Anexa se comunică Ministerului Industriilor și Ministerului Finanțelor.

PRIM-MINISTRU
NICOLAE VĂCĂROIU

Contrasemnează:
Ministrul industriilor,
Alexandru Stănescu

Ministru de stat, ministrul finanțelor,
Florin Georgescu

București, 22 noiembrie 1996.
Nr. 1.273.

GUVERNUL ROMÂNIEI**HOTĂRĂRE****privind modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 203/1994 pentru stabilirea și sancționarea contravențiilor la normele privind transporturile pe căile ferate române**

Guvernul României h o t ă r ă ș t e :

Art. I. — Hotărârea Guvernului nr. 203/1994 pentru stabilirea și sancționarea contravențiilor la normele privind transporturile pe căile ferate române, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 141 din 3 iunie 1994, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 2, punctul 8 se modifică și va avea următorul cuprins:

„8. pătrunderea, staționarea sau călătoria în trenuri de marfă, de lucru, de probă, speciale, trenuri-macara, pluguri de zăpadă, pe tendere, în vagoane de bagaje, de manipulație, de poștă, de încălzit trenurile, în cabinele de condu-

cere ale automotoarelor și în drezine, fără legitimație de călătorie sau autorizație valabilă pe aceste trenuri sau vehicule;“

2. La articolul 2, punctul 12 se modifică și va avea următorul cuprins:

„12. lipirea de afișe, răspândirea de pliante publicitare în trenuri sau în stații, fără acordul scris dat de unitățile de cale ferată;“

3. La articolul 2, după punctul 49 se introduc punctele 50, 51, 52 și 53, cu următorul cuprins:

„50. deteriorarea, mutarea sau acoperirea cu material de construcții a bornelor din zona căii ferate, a marcajelor de siguranță a circulației feroviare, inclusiv a cofretelor cu componente electronice de semnalizare, de blocare sau de telecomunicații;

51. depozitarea de gunoaie, reziduuri industriale, carcase de mașini sau utilaje în zona căii ferate, infestarea cu substanțe poluante sau dejecția de reziduuri de orice natură în șanțurile de scurgere a apelor ori în zona căii ferate;

52. pătrunderea, fără autorizație specială, în spațiile feroviare (stații, peroane, săli de așteptare, camera „Mama și copilul“, biroul de mișcare, tranzit, rampe de încărcare-descărcare, magazii de mărfuri, garnituri de trenuri în așteptare, în trenurile de călători în circulație și altele asemenea), având cu sine substanțe inflamabile interzise la transport ori permise în anumite condiții sau altele asemenea și care pot provoca avarierea, degradarea sau distrugerea materialului rulant, a instalațiilor, a aparatelor de cale ferată, a clădirilor și a altor unități ale căii ferate;

53. pătrunderea în zona căii ferate, fără autorizație specială, cu substanțe radioactive generatoare de infrasonete sau surse de laser active.“

4. Articolul 3 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 3. — Contravențiile prevăzute la art. 2 se sancționează după cum urmează:

a) cu amendă de la 50.000 lei la 80.000 lei, cele de la pct. 1 și 3;

b) cu amendă de la 150.000 lei la 200.000 lei, cele de la pct. 9 și 12;

c) cu amendă de la 200.000 lei la 250.000 lei, cele de la pct. 2, 6, 7, 8, 10, 13, 15, 16, 19, 23, 24 și 34;

d) cu amendă de la 250.000 lei la 300.000 lei, cele de la pct. 38;

e) cu amendă de la 400.000 lei la 500.000 lei, cele de la pct. 14, 17, 20, 21, 22, 25, 26, 29, 35 și 40;

f) cu amendă de la 500.000 lei la 600.000 lei, cele de la pct. 4, 5, 11, 18, 27, 28, 30, 31, 32, 33, 37, 43, 44 și 47;

g) cu amendă de la 600.000 lei la 800.000 lei, cele de la pct. 36, 39, 41, 42, 45, 46, 48, 49, 50 și 51;

h) cu amendă de la 800.000 lei la 1.000.000 lei, cele de la pct. 52 și 53.

Mărfurile și produsele care au servit sau au fost destinate să servească la săvârșirea vreuneia dintre faptele prevăzute la art. 2 pct. 11, precum și sumele de bani și lucrurile dobândite în mod vădit prin săvârșirea contravenției prevăzute la art. 2 pct. 17 se confiscă și se valorifică în condițiile Legii nr. 32/1968 pentru stabilirea și sancționarea contravențiilor. Confiscarea se aduce la îndeplinire de către organul care a dispus această măsură.

În cazul faptelor prevăzute la art. 2 pct. 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48 și 53, contravenientul este obligat și la plata despăgubirilor pentru recuperarea pagubelor produse prin contravenție.“

5. Articolul 9 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 9. — Împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției cel în cauză poate face plângere în termen de 15 zile de la data comunicării acestuia.

Plângerea, însoțită de copia de pe procesul-verbal de constatare a contravenției, se depune la regionala de căi ferate din care face parte agentul constatator, care o va trimite de îndată judecătoriei în a cărei rază teritorială s-a săvârșit contravenția.

În situațiile prevăzute la art. 6 alin. 3, plângerea, însoțită de copia de pe procesul-verbal de constatare a contravenției și de aplicare a amenzii, se depune la regionala de căi ferate de care aparține agentul constatator.“

Art. II. — Hotărârea Guvernului nr. 203/1994, astfel cum a fost modificată prin prezenta hotărâre, se va republica în Monitorul Oficial al României.

PRIM-MINISTRU

NICOLAE VĂCĂROIU

Contrasemnează:

Ministru de stat, ministrul finanțelor,

Florin Georgescu

Ministrul transporturilor,

Aurel Novac

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

**privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici
ai obiectivului de investiții „Rețele de distribuție a gazelor
naturale în comuna Bucșani, județul Giurgiu“**

Guvernul României hotărăște :

Art. 1. — Se aprobă indicatorii tehnico-economici ai obiectivului de investiții „Rețele de distribuție a gazelor naturale în comuna Bucșani, județul Giurgiu“, prevăzuți în anexa*) la prezenta hotărâre.

Art. 2. — Finanțarea obiectivului de investiții prevăzut la art. 1 se face din fondurile bugetului local și din fondurile legal constituite cu această destinație, conform listelor de investiții aprobate potrivit legii.

PRIM-MINISTRU
NICOLAE VĂCĂROIU

Contrasemnează:
Secretar de stat,
șeful Departamentului
pentru Administrație Publică Locală,
Octav Cozmâncă
Ministru de stat, ministrul finanțelor,
Florin Georgescu

București, 22 noiembrie 1996.
Nr. 1.276.

*) Anexa se comunică numai beneficiarului de investiție.

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

**privind aprobarea propunerii de concesionare
și a caietului de sarcini pentru un teren situat
în municipiul București**

Guvernul României hotărăște :

Articol unic. — Se aprobă propunerea de concesionare prin licitație publică și caietul de sarcini al concesiunii având ca obiect un teren în suprafață de 1.450 m², situat în municipiul București, calea Floreasca nr. 8, sectorul 1, conform planului de situație, aflat în administrarea Spitalului Clinic de Urgență București.

Concesiunea se face pe o perioadă de 20 de ani, în scopul construirii unui staționar cu 80—150 de paturi în vederea acordării asistenței medicale la cerere în sistem privat.

PRIM-MINISTRU
NICOLAE VĂCĂROIU

Contrasemnează:
Ministrul sănătății,
Daniela Bartoș
Ministru de stat, ministrul finanțelor,
Florin Georgescu

București, 22 noiembrie 1996.
Nr. 1.278.

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 567/1993 și a Hotărârii Guvernului nr. 414/1995

Guvernul României hotărăște :

Art. I. — Articolul 4 punctul 7 din anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 567/1993 privind organizarea și funcționarea Regiei Autonome „Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat“, astfel cum a fost republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 280 din 4 octombrie 1994, se modifică și va avea următorul cuprins:

„7. producția poligrafică și editorială (tipărituri pentru Senat, Camera Deputaților, Președinție, Guvern și diverși beneficiari), producerea cu titlu de exclusivitate a pașapoartelor, permiselor de conducere auto, certificatele de înmatriculare a autovehiculelor, carnetelor de marinar, certificatelor de acționar, precum și tipărirea de acțiuni, hârtii de valoare și alte documente și tipărituri cu caracter special, cu realizare directă sau prin cooperare/asociere cu agenți economici și instituții interesate;“.

Art. II. — (1) Începând cu data de 1 ianuarie 1997 încetează activitățile legate de editarea, tipărirea și difuzarea ziarului „Vocea României“.

(2) Personalul existent la ziarul „Vocea României“ la data încetării activității va beneficia de drepturile prevăzute de lege, după caz, sau trecerea în șomaj.

(3) După încetarea activității ziarului „Vocea României“, Regia Autonomă „Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat“ are drepturile și este ținută de obligațiile pe care ziarul le are față de terțe persoane fizice și juridice, conform bilanțului încheiat la data de 31 decembrie 1996.

Art. III. — Articolul 3.2 din Regulamentul privind organizarea licitațiilor pentru achizițiile publice de bunuri și de servicii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 63/1994, astfel cum a fost modificat prin Hotărârea Guvernului nr. 414/1995, se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 3.2. — Publicarea anunțului referitor la licitație se face într-un cotidian de circulație națională și, după caz, într-o publicație de răspândire locală.“

PRIM-MINISTRU
NICOLAE VĂCĂROIU

Contrasemnează:
Secretariatul General al Guvernului
Mihai Unghianu
Ministru de stat, ministrul finanțelor,
Florin Georgescu

București, 27 noiembrie 1996.
Nr. 1.362.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial“, str. Izvor nr. 2-4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 30.98.12.301 B.C.R. — S.M.B.
Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București,
Str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, telefon 211.57.30.
Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial“, telefon 668.55.58 și 335.01.11/4028